

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

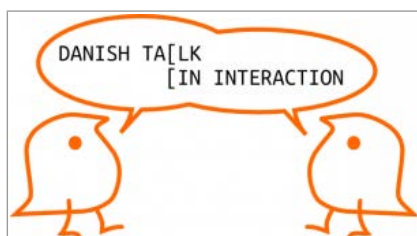
Verdens første samtalegrammatik?

 Af [Caroline Grønkjær](#) 18. februar 2014 • I kategorien [Dansk](#), [Grammatik](#) •

Ej hva' sker der me' det danske talesprog?

Det danske sprog udtales anderledes end det skrives. Det påstås også at dansk er svært at udtale i det hele taget, og at de to ting gør det ekstra udfordrende at lære dansk både som modersmål og som andetsprog. Men der er også andre ting end udtale der adskiller det talte og det skrevne danske. Fx kan vi have anderledes ordstilling i det talte sprog end hvad vi tillader i det skrevne sprog – se artiklen om '[fordi efterfulgt af helsætninger](#)' her på Sprog-museet. Som med de fleste sprog rummer talt dansk en stor mængde interjektioner, fx 'Ej', som man slet ikke finder i det skrevne sprog, og hvor dansktalende benytter hele fire versioner af 'hvad' i det talte sprog, benytter de i det skrevne sprog kun dette ene. Og sådan kunne vi blive ved. Dansk talesprog er altså på mange måder bredere i sin grammatiske udfoldelse end skrevet dansk.

Forskningsgruppen DanTIN (danish talk-in-interaction), tilknyttet Aarhus Universitet, har valgt at tage det danske talesprog alvorligt. Vi er gennem de senere år gået i gang med at beskrive netop disse forskelle på det talte og det skrevne sprog, og vi prøver så vidt muligt at gøre det på talesprogets egne præmisser. Dette mundede i løbet af 2013 ud i en samtalegrammatik – måske verdens første? Eller snarere oprettelsen af en samtalegrammatik, for en grammatik skriver man snarere på en snes end et par år. Dette er altså kun begyndelsen på et projekt, der forhåbentlig fortsættes mange år endnu og kan vise at dansk talesprog ikke er fuld af fejl og sjusk, men er et værktøj for kompetente sprogbrugere hvad angår alt fra udtale til morfologi og syntaks.

Samtalegrammatik.dk

Samtalegrammatikken er bygget op som en hjemmeside. På hjemmesiden finder du en udførlig guide til brug af siden, men her kommer en lille introduktion. Hjemmesiden er delt op i to hovedtemaer: handlinger og former. Under 'Former' finder du de ting der også indgår i en klassisk grammatik: lyde, morfologi, syntaks. Men du finder også 'diskursenheder' – dvs ideen om at den talende er i gang med en 'taletur', som kan være af meget varierende længde fra enkelte ord til en hel fortælling. Talere taler ikke ud i den tomme luft – der vil som oftest være nogen der lytter! Talesprog indgår altså i en sproglig interaktion med andre (potentielle) talere. Dette er en vigtig præmis for at beskrive netop talesprog. Vil vi beskrive et fænomen som interjektionen 'Ej', bliver vi nødt til at se på hvad der i den forrige tur afstedkom dette 'Ej', og hvad der efterfølger 'Ej'et i den næste tur. Under 'Handler' beskriver vi hvordan fænomenerne indgår som en del af en handling i interaktionen – fx kan fænomener som kopula-drop og interjektionen 'Ej' optræde som en del af en vurderende handling. Vores fokus på samtale gør naturligvis, at vi bruger autentiske samtaledata i vores analyser.

Samtalegrammatikken er som sagt først lige søsat, og det er meningen den skal udbygges de næste mange år frem. Men når vi alligevel har valgt at gøre den tilgængelig med det samme, skyldes det at vi også gerne vil nå vores målgruppe med det samme: andre forskere, undervisere i dansk som andetsprog, sprogstuderende og andre interesserede. Vores håb er at flere har lyst til at være med og give os feedback eller måske endda bidrage til projektet med overvejelser eller egne forskningsresultater. Så tag et kig på www.samtalegrammatik.au.dk

Caroline Grønkjær

DanTIN, Lingvistik, Aarhus Universitet

1 kommentar

Trackbacks

 1. [Blogje uit Albuquerque | taaljournalist](#)

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsoemt www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand — hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk

28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

 Verdens sprog på Sprog-museet.dk [på et større kort](#)

Mere i kategorien 'Dansk'

 Den nye retskrivningsordbog: Meget lidt af en revolution
 Slarvig danska?

Mere i kategorien 'Grammatik'

 Kopier i talesproget
 Ole kom for sent, fordi ...
 Hva'ffornoed? Om ordet "hvad" i dansk talesprog
 Øh – den lille lyd vi alle kender

Nye kommentarer

 Maj-Britt Kent Hansen til 1
 Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
 william fich til Jødiske efternavne
 Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borriijnholmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk

Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord

ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion

romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogekort Sprogpolitik sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale

Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juli 2018	Ethnologue: Languages of the World
juni 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
maj 2018	LL-Map: Language and Location
april 2018	Minority Rights Group
marts 2018	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
februar 2018	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
januar 2015	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
december 2014	
november 2014	
maj 2014	
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	

Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognævn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Θ (Schwa.dk)

september 2010

juni 2010

maj 2010

april 2010

marts 2010

februar 2010

januar 2010

december 2009

november 2009

oktober 2009

september 2009

august 2009

juli 2009

juni 2009

maj 2009

april 2009

marts 2009